LLOYD, CHARLES (bu farw 1698), o Faesllwch ym Maesyfed, sgwïer a henuriad Annibynnol

Enw: Charles Lloyd
Dyddiad marw: 1698
Priod: Anne Lloyd
Plentyn: Lewis Lloyd
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: sgwïer a henuriad Annibynnol
Maes gweithgaredd: Crefydd; Perchnogaeth Tir; Teuluoedd Brenhinol a Bonheddig
Awdur: Thomas Richards

Un o amddiffynwyr enw da Vavasor Powell yn yr *Examen et Purgamen*, 1654, ac arwyddo'r *Word for God*, yr ymosodiad a wnaed ar Ddiffynwriaeth Cromwell yn 1655. Ym mis Awst 1672 wele Henry Maurice yn dod heibio iddo i gael sgwrs, ac yn 1675 dyry Maurice enw Lloyd i lawr fel un o henuriaid eglwys Annibynnol Brycheiniog. Ef oedd un o'r 'Dissenters,' fel Richard Edwards o Nanhoron a Jenkin Jones o Gilgerran, a enwyd yn 1687 fel gw r tebyg o rwyddhau ffordd y declarasiwn newydd ar ryddid crefyddol, ond nid oes unrhyw brawf iddo gael ei rwydo gan ragrith y brenin. Yn union wedi dyfod Deddf Goddefiad i rym yn 1689, penderfynodd Lloyd roddi darn o'i dir yn sir Faesyfed i godi capel arno, capel Maesyronnen, sef y capel cyntaf a godwyd gan yr Annibynwyr yng Nghymru. Yn niwedd ei oes syrthiodd i brofedigaeth gyda'r awdurdodau eglwysig yn Aberhonddu drwy briodi'r trydydd tro, â merch i frawd ei ail wraig; ond ni ddigwyddodd dim byd effeithiol, canys cyfeirir ati fel 'my dear wife Anne ' yn ei ewyllys olaf yn 1696. Teifl yr ewyllys hon lawer o oleuni ar ei gysylltiadau priodasol (trwy'r ail a'r drydedd wraig) â theulu Piwritanaidd Watkinsiaid y Sheephouse, ond dim paham y gelwid ef am gyfnod yn ' Charles Lloyd of Gwernyfed ': rhaid oedd aros am ysgrif Idris Davies yn *Y Dysgedydd* am 1939, 339, cyn deall mai yn y 'dower house' yno y trigai gyda'i wraig gyntaf, gweddw un o'r meibion.

Yr oedd Charles Lloyd yn frawd i William Lloyd o'r Wernos ac i Walter Lloyd o'r Felindre, ill tri yn disgyn o Lwydiaid Crai a Cherrig Cadarn.

LEWIS LLOYD

Mab Charles Lloyd. Daeth yn farsiandwr mawr yn Llundain, gan brynu tiroedd lawer ym Mrycheiniog a Maesyfed, a dal yn Anghydffurfiwr selog fel ei dad. Yr oedd yn un o brif sylfaenwyr y 'Congregational Fund' a sefydlwyd yn Llundain yn 1695 i gynorthwyo achosion gweiniaid yr enwad, ac yn niwedd ei oes dibynnid llawer arno gan y Dr. John Evans wrth adeiladu y *'Lists' Ymneilltuol*. Yn ei ewyllys olaf (27 Mawrth 1714-5) dyry siars arbennig nad oedd neb, o'i deulu ef ei hun nac arall, i ymyrryd yn y dim lleiaf â'r tir y safai capel Maesyronnen arno, heb dalu dirwy drom a fyddai'n ddigon i godi capel newydd yn ei le. Bu farw yn 1717, a phrofwyd ei ewyllys ar 21 Hydref y flwyddyn honno.

Awdur

Thomas Richards, (1878 - 1962)

Ffynonellau

Llawysgrif Harleian Manuscript yn yr Amgueddfa Brydeinig 4181, ff. 129b, 130

Broadmead Records (1847, 1865) Add. B. 512

Llawysgrif Rawlinson yn Llyfrgell Bodlean, Rhydychen A. 139A, 155

Idris Davies, 'Dyddiau cynnar Annibyniaeth ym Mrycheiniog a Maesyfed,' *Y Cofiadur*, 1946, 1-63, passim

Isaac Thomas, 'Y Gronfa Gynulleidaol ac Annibynwyr Cymru,' *Y Cofiadur*, 1958, 5-6, 8

Transactions of the Congregational Historical Society, v, 134-48

Llawysgrifau Garthewin yng Ngholeg Prifysgol Gogledd Cymru, Bangor (U.C.N.W.) 2182-4

P.P.C. 145 Lort (ewyllys Charles Lloyd), P.P.C. 193 Whitfield (ewyllys Lewis Lloyd)

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: Q20732698

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Cyfrannu